

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ รุกขชาติ. 2541. แนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการศึกษานอกโรงเรียนสาย
อาชีพจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (แปล). 2535. วิกฤตการณ์ของโลกในทางการศึกษา ทศวรรษในทศวรรษ 1980.
กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2547. คิดเป็น . ศูนย์การศึกษาตามอัชฌาศัย. [online]. แหล่งที่มา :
<http://dnfe5.nfe.go.th/ilp/liciti/kidpen.html> [พฤษภาคม 2547]
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ม.ป.ป. ชุดวิจัยวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน การวิจัยกับการศึกษา
นอกระบบ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2540. สรุปผลโครงการ : ศึกษากระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาอาชีพโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอก
โรงเรียน.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2542. ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน
โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: รังษีการพิมพ์.
- กิตติชัย สุทธาสีโนบล. 2544. กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่คำนึงถึงพัฒนาการทางสมองของ
ผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน. วารสารวิชาการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (ม.ค. 2544).
- กิตติพิศ ศิริสูตร. 2537. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตาม
หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียน ร่วม
พัฒนาการใช้หลักสูตรสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เกษมศักดิ์ แสนโกชนัน. 2544. ทำไมสุรินทร์ต้องเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์. [online]. แหล่งที่มา :
<http://www.surin.go.th/kaset1.htm> [พฤษภาคม 2547]

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2546. **คู่มือการสรรหาและคัดเลือก ครูภูมิปัญญาไทย.**
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ภาคเหนือ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ภาคใต้.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พริกหวานการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. **แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545-2549).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงานเลขาธิการ.
2531. **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กับงานพัฒนา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2547. **เปรียบเทียบเกษตรกรรมแผนใหม่และเกษตรกรรมทางเลือก.** [online]. แหล่งที่มา : http://kanchanapisek.or.th/kp8/thai/link1_3_3.htm
- เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก. 2539. **เกษตรกรรมทางเลือก ความหมาย ความเป็นมา และเทคนิควิธี.**
กรุงเทพฯ : หนังสือประกอบงานสมัชชาเกษตรทางเลือกครั้งที่ 2 , มหกรรมเกษตรปลอดภัย สารพิมพ์,5-7 เมษายน 2539 .
- ชม อินนุรักษ์. 2540. **บทบาทเกษตรกับการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน : กรณีศึกษา นายเคียงคงแก้ว บ้านเขาคราม ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. 2543. การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เชิยรศรี วิวิธศิริ. 2530. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- นภากรณ์ หะวานนท์. 2543. เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Interview). กรุงเทพฯ:
ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- นฤมล บุณนิม. 2544. การศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดของครูไทยในอดีตและปัจจุบัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา บุตรศรี. 2542. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
ต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2541 การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก ผู้ทรงลิขสิทธิ์.
- ประกอบ ใจมั่น. 2539. การศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพจิตร สดวกการ. 2539. ผลของการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการเรียนรู้ของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี มหาขันธ์ และคณะ. 2542. แบบแผนการเรียนรู้ชนบทไทยในภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ:
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย.
- มัทธรา ธรรมบุศย์. 2544. รูปแบบการเรียนรู้. วารสารวิชาการ กรมวิชาการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 10
(ตุลาคม 2544.)
- เมธี ปิลันธนานนท์. 2541. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารศรีปทุม ปีที่ 1
ฉบับที่ 1 (ก.ค. -ธ.ค. 2541).
- ยงยุทธ ขจรธรรม และคณะ. 2545. พลังรากหญ้า พลังแผ่นดิน. กองทุนภูมิปัญญาชาวบ้านภาค
อีสานและมูลนิธิพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีจังหวัดขอนแก่น.

- ยศ สันตสมบัติ. 2542. ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. เชียงใหม่: นนบุรีการพิมพ์.
- รัตนะ บัวสนธิ. 2535. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร.
- รัตนา พุ่มไพศาล. 2529. วิธีสอนสำหรับศึกษานอกระบบโรงเรียน. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2538. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 6.
- ราชบัณฑิตยสถาน และ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2539. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. [ซีดี-รอม] กรุงเทพฯ :
- รุ่ง แก้วแดง. 2543. ผสมผสานภูมิปัญญาสากล-ท้องถิ่น..เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. มติชน, ข่าวการศึกษา (17 ธันวาคม 2543).
- วรรณลดา สุนันทพงศ์ศักดิ์. 2547. เกษตรอินทรีย์ในประเทศไทย.[online]. แหล่งที่มา : <http://www.ldd.go.th/pldweb/tech/meet7/book1/f7.doc>[พฤษภาคม 2547]
- วรรณณี ไทยานันท์. 2540. การนำเสนอนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม : กรณีศึกษาเขตชนบทยากจนในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตรย์ เลียนจำรุ่ง และคณะ. 2539. เกษตรกรรมทางเลือก : ความหมายความเป็นมาและเทคนิควิธี. กรุงเทพฯ : เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก .
- วิมลลักษณ์ ชูชาติ. 2540. การนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสัตตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตีแห่งชาติ, สำนักงาน. 2547. สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547. [online]. แหล่งที่มา : http://www.nso.go.th/lfs_feb04_med.pdf[เมษายน 2547]
- สถิตีแห่งชาติ, สำนักงาน. 2547. สรุปผลล่วงหน้าโครงการสำมะโนการเกษตร พ.ศ. 2546. [online]. แหล่งที่มา : <http://www.nso.go.th/thai/stat/agricult/agri-advance.html>[เมษายน 2547]
- สมใจ ทองเรือง. 2546. การเรียนรู้ตามสภาพจริงกับการสอนผู้ใหญ่. วารสารวิชาการ. ปีที่ 6 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม.
- สาธิต สันทัด. 2547. เกษตรทางเลือก. [online]. แหล่งที่มา : http://www.thai.net/edu_inno/khitpen.htm [พฤษภาคม 2547]

- สามารถ จันทร์สุริย์. 2531. การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น. วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 22 (สิงหาคม-กันยายน 2531).
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2541. คำถามคำตอบ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
- สุรกุล เจนอบรม. 2542. แบบการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน ปีที่ 2 ฉบับที่ 9 (ส.ค. 2542) : 14-16.
- สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. 2545. วิธีจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. [online]. แหล่งที่มา : http://www.thai.net/educomtech/adult_Learner3.htm
- สุนทร สุนันท์ชัย. 2523. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สุภาวดี จันทร์วานิช. 2543. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมน อมรวิวัฒน์. 2535. ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณิ ยะหะกร. 2547. คิดเป็น คิดอย่างไร ? : แนวคิด “คิดเป็น” ของ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์. [online]. แหล่งที่มา : http://www.thai.net/edu_inno/khitpen.htm [พฤษภาคม 2547]
- เสรี พงศ์พิศ. 2536. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่ม 1. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- เสรี พงศ์พิศ. 2536. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่ม 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- อดุลย์ วงศ์ศรีคุณ. 2543. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง : การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาอภิมาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังกร สมคะเนย์. 2535. สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. 2538. การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาตรีสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน. ผลงานวิจัยของอาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. 2542. การเรียนรู้และการพัฒนาการของผู้ใหญ่. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).

- เอกวิทย์ ฌ ฉลาด. แนวคิดการศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ 2542).
- อุ้นตา นพคุณ. 2528. แนวคิดทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการพัฒนาชุมชนเรื่อง “ คิดเป็น ”. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Canfield, A. A. 1988. **Learning style inventory manual**. Los Angeles : Western Psychological Service.
- Delcore, H. D. 2000. **Localizing development: environment, agriculture, and memory in northern Thailand**. Doctoral Dissertation. University of Wisconsin-Madison.
- Freire, P. 1973. **Education for critical consciousness**. London : Sheed and Ward.
- Freire, P. 1975. **Pedagogy of the oppressed**. New York : Herter and Herter.
- Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. New York : McGraw Hill Book Company.
- Greg Kearsley. 2003. **Andragogy (M. Knowles)**. [online]. Available from:
<http://tip.psychology.org/knowles.html> Explorations in Learning & Instruction:
 The Theory Into Practice Database
- Habermas, J. 1988. **The theory of communicative action. Vol. I Reason and the Rationalization of society**. Trans. By Thomas McCarthy. Boston : Beacon Press.
- Jane F. Daye and Others. 2000. **Constant comparison method : A Kaleidoscope of data**. The Qualitative Report, Vol. 4, number 1/2 , January 2000.
- Kemp, Jerrold E. 1985. **The instructional design process**. New York : Harper and Row.
- Knowles, M.S. 1954. **Informal Adult Education**. New York : Association Press.
- Mezirow, J. 1981. A Critical Theory of Adult Learning and Education. **Adult education** 32 (1): 3-24.
- Mezirow, J. 1995a. A Transformation theory of adult learning. in welton, M. (Ed.) **Defending The Lifeworld; critical perspectives on adult learning**. Albany, New York : Suny Press.
- Mezirow, J. 1995b. **Emancipatory learning and social action**. Paper presented at Social Action and Emancipatory Learning seminar, School of Adult Education, UTS.
- Mezirow, J. 1990. **Fostering critical reflection in adulthood**. San Francisco : Jossey-Bass.
- Mezirow, J. 1991. **Transformative dimensions of adult learning**. San Francisco : Jossey-Bass.

- Reid, J. M. 1987. **The learning styles preference of ESL students** . TESOL Quarterly, 21, 1
(March, 1987)
- Rogers, Alan. 1994. **Adults learning for development**. London : Cassell Education Limited.
- Yaipuak, Darunee. 1999. **Local wisdom for the improvement of quality of life project**.
[Online]. Available from: <http://www.accu.or.jp/litdbase/break/index.htm> The
Educational of Supervisory Unit, Non-Formal Education Department, Ministry of
Education, Thailand.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกระบวนการถ่ายทอดความรู้
ในชนบทของ คุรุภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ครุภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม
2. แบบสัมภาษณ์ผู้รับการถ่ายทอดความรู้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกระบวนการถ่ายทอดความรู้ในชนบท
ของ คุรุภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม

1. ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
2. ดร.วิมลลักษณ์ ชูชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
กระทรวงวัฒนธรรม
3. ดร.คมพล สุวรรณภู อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
4. นายปรเมศวร์ สุขมาก ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการศึกษาออกโรงเรียน
กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
5. นางสาวกรรณิการ์ บารมี กลุ่มวิจัยและพัฒนาวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

แบบสัมภาษณ์กรณีปัญหาไทยด้านเกษตรกรรม

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของครูที่ผมได้ศึกษามาเป็นดังนี้ ถูกต้องหรือไม่ครับ ?

(อ่านข้อมูลภูมิหลัง ให้ครูฟัง)

.....

2. การถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน ครูมีผู้ช่วยด้วยหรือไม่ครับ ถ้ามีผู้ช่วยมีกี่คน
 ครับ

ไม่มี มี..... คน

3. ผู้มารับการถ่ายทอดในแต่ละครั้งส่วนใหญ่มีจำนวนประมาณกี่คน

ต่ำสุด คน สูงสุด คน เฉลี่ยคน

4. มีผู้มารับการถ่ายทอดในแต่ละเดือนประมาณกี่คน (อาจดูจากบันทึกของครูในรอบ 1
 ปี)คน

5. สถานที่ถ่ายทอดใช้ที่ไหนบ้าง

อาคารในบริเวณบ้าน นอกอาคารในบริเวณบ้าน

นอกบ้าน แต่อยู่ในพื้นที่ของครู นอกบ้าน อยู่ในพื้นที่ของคนอื่น

อื่นๆ

.....

5. ส่วนใหญ่ครูใช้เวลาในการถ่ายทอดประมาณกี่วัน

6. หากถ่ายทอดหลายวันมีการพักที่บ้านครูหรือไม่

แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้

1. ข้อมูลส่วนตัว

1) ชื่อ - นามสกุล นาง-นางสาว-นาย

2) อายุปี

3) ที่อยู่

4) วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

5) เชื้อชาติ สัญชาติ.....

6) อาชีพ

7) ตำแหน่งในชุมชน.....

2. การได้รับการถ่ายทอดความรู้

1) ได้รับการถ่ายทอดจากครู(ชื่อครู).....

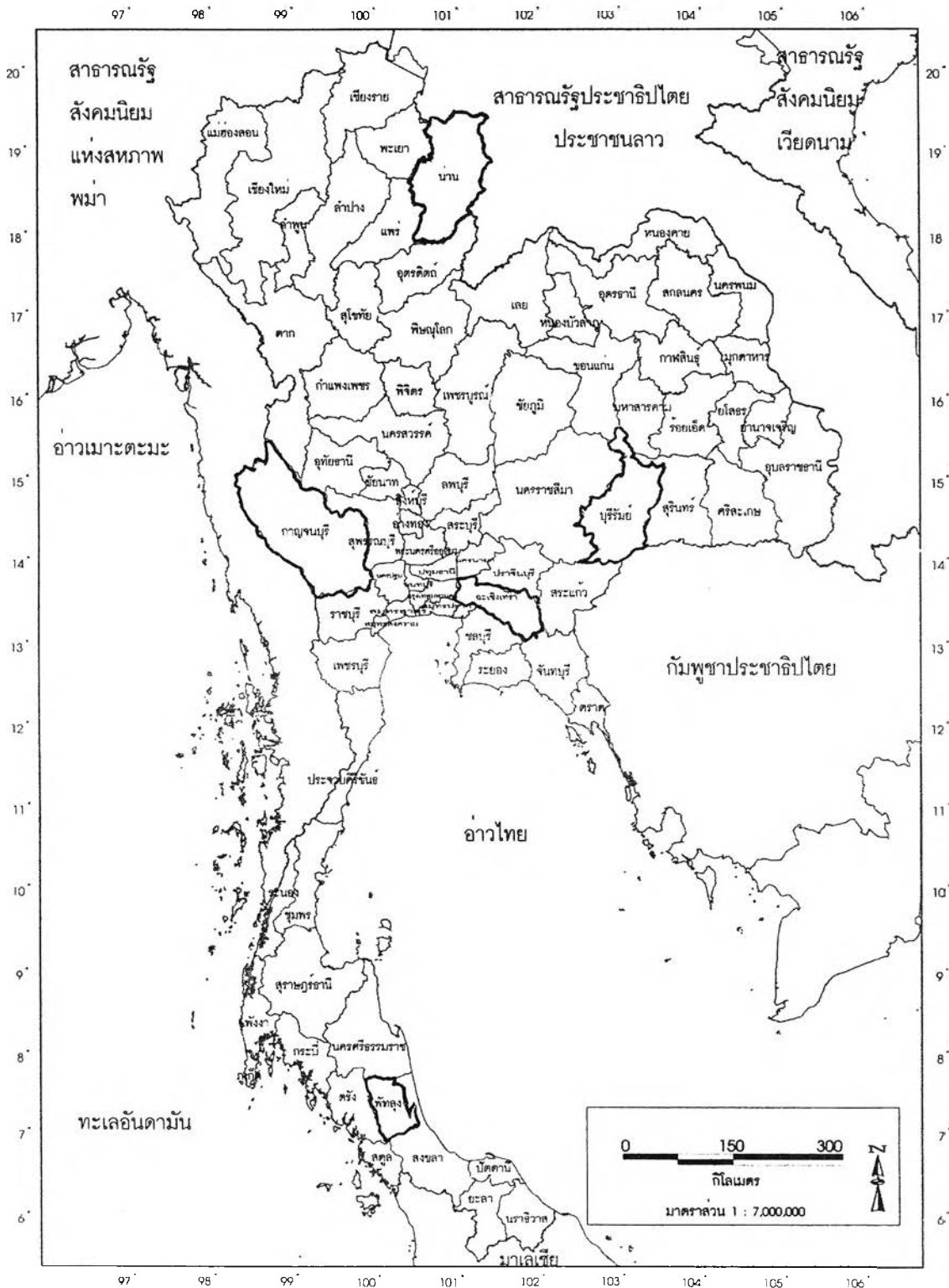
2) ได้รับการถ่ายทอดมานานเท่าไร.....กี่ครั้ง.....

3) เนื้อหาที่ได้รับการถ่ายทอด

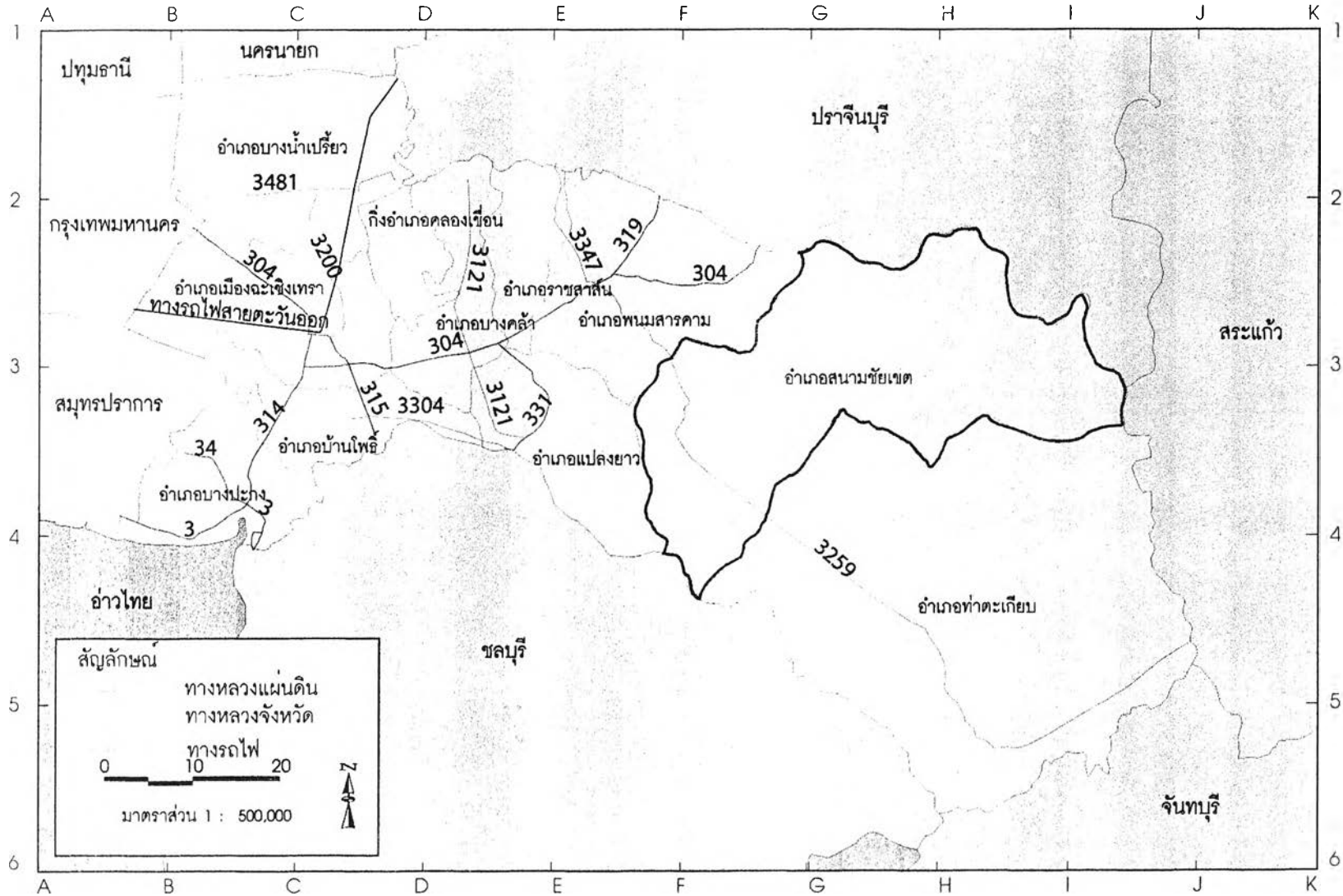
ภาคผนวก ก

- แผนที่ประเทศไทย 76 จังหวัด
- แผนที่จังหวัดฉะเชิงเทราแสดงถนนสายหลัก
- แผนที่จังหวัดกาญจนบุรีแสดงถนนสายหลัก
- แผนที่จังหวัดบุรีรัมย์แสดงถนนสายหลัก
- แผนที่จังหวัดพัทลุงแสดงถนนสายหลัก
- แผนที่จังหวัดน่านแสดงถนนสายหลัก

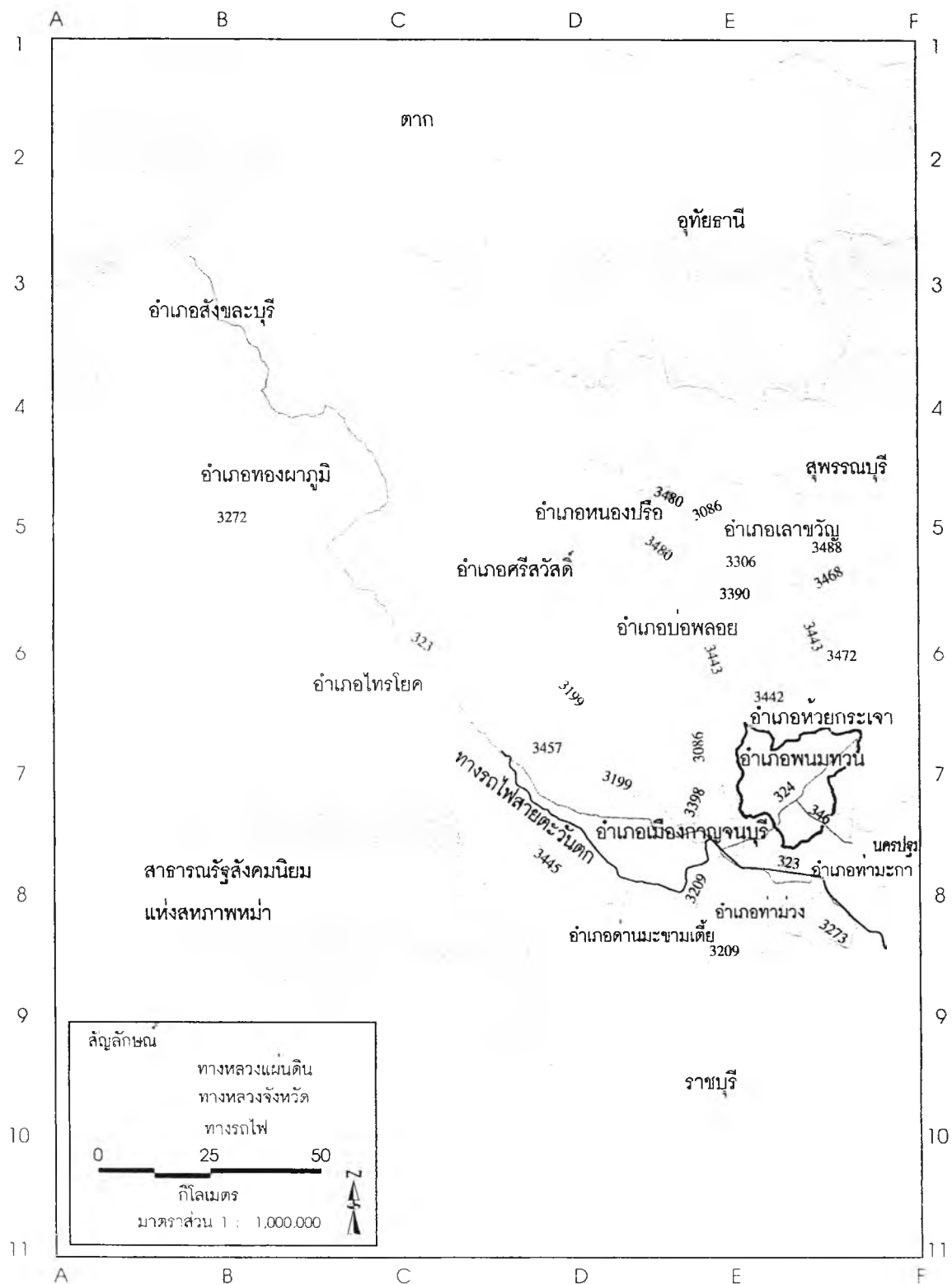
แผนที่ประเทศไทยแสดง 76 จังหวัด (ลายเส้น)

แผนที่จังหวัดฉะเชิงเทราแสดงถนนสายหลัก

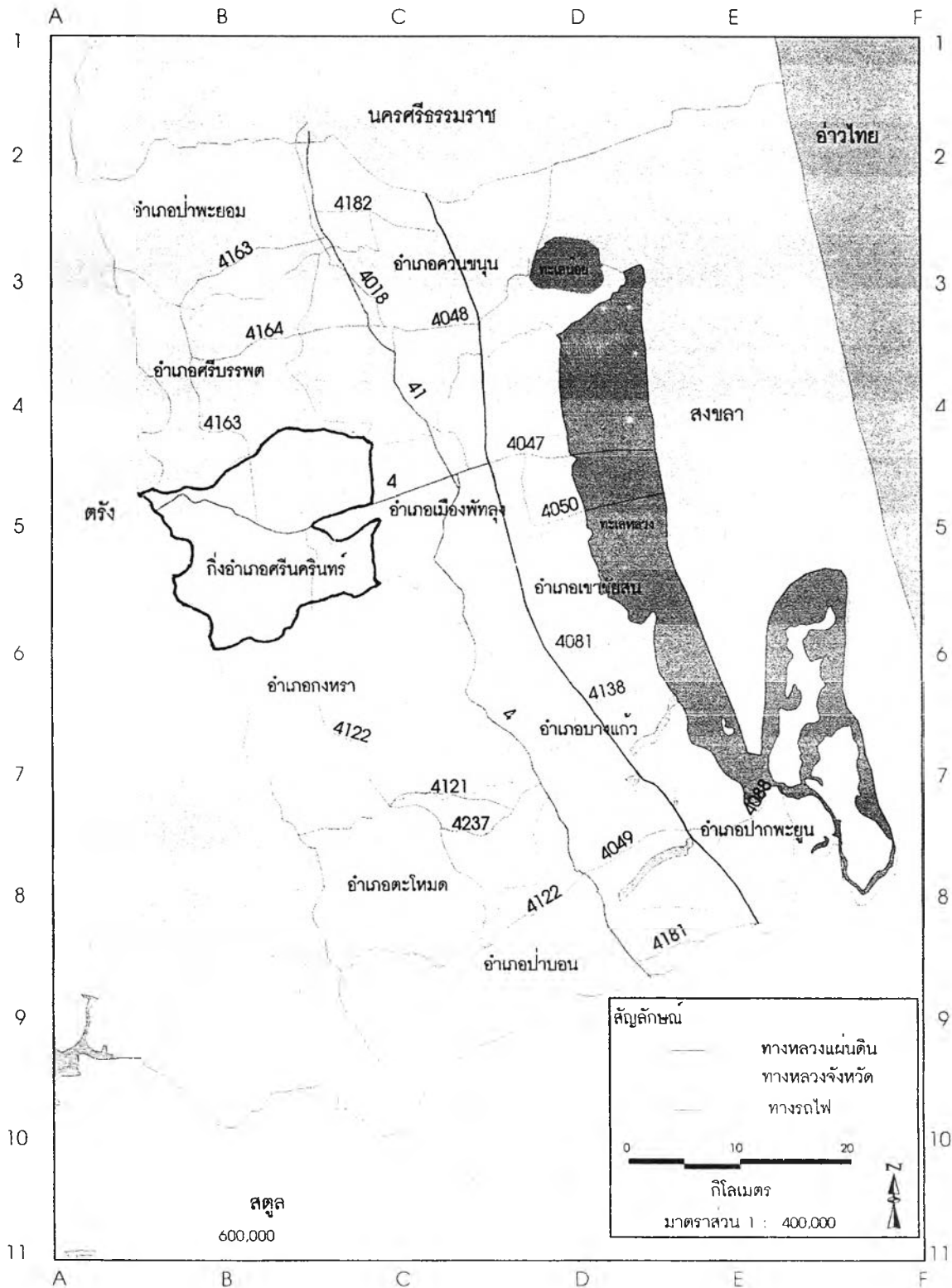

แผนที่จังหวัดกาญจนบุรีแสดงถนนสายหลัก

แผนที่จังหวัดพัทลุงแสดงถนนสายหลัก

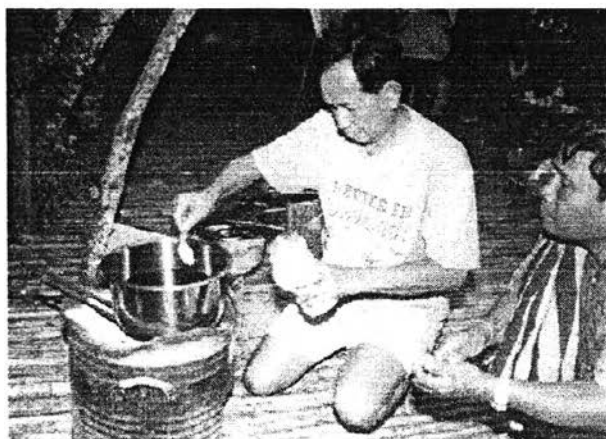
ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้
ของครุภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม

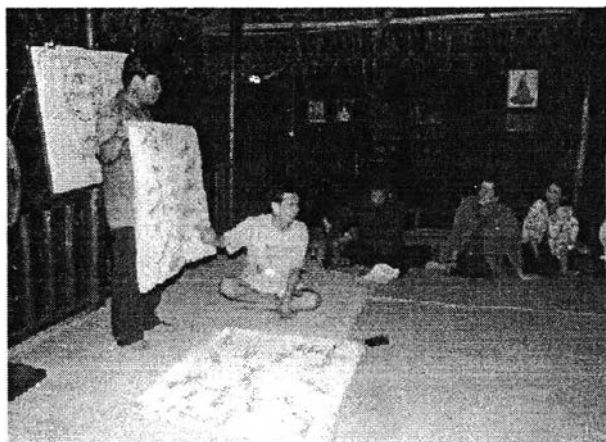
1. ครูวิบูลย์ เข้มเฉลิม

ภาพด้านหน้า
สวนวนเกษตร ครูวิบูลย์

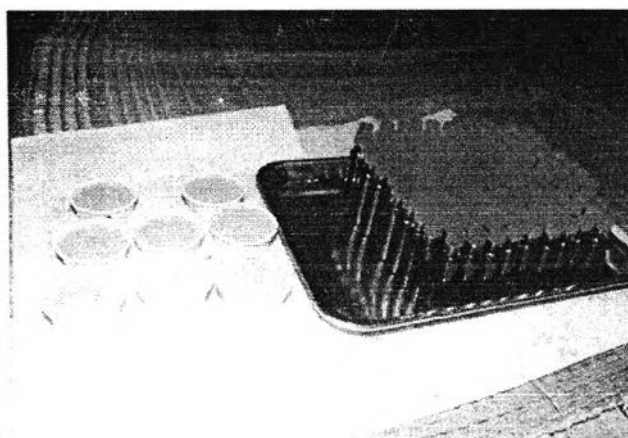
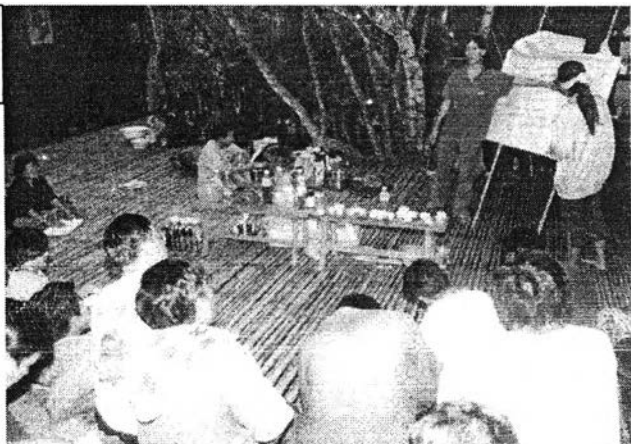

ครูวิบูลย์ กำลังสาธิต
การทำน้ำมันแก้มแมลง
สัตว์ก็คตัดอย จาก
ส่วนผสมของ
สมุนไพรในสวนวน
เกษตรของท่าน

ครูวิบูลย์ ขณะถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน
ในเรือนอบรม ภายในบริเวณแปลงวนเกษตร

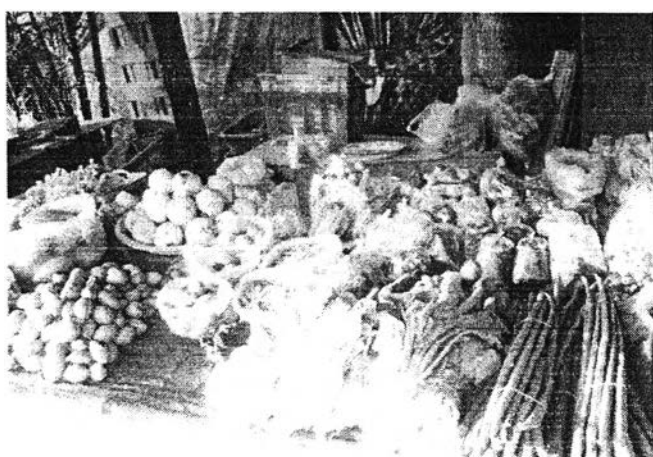
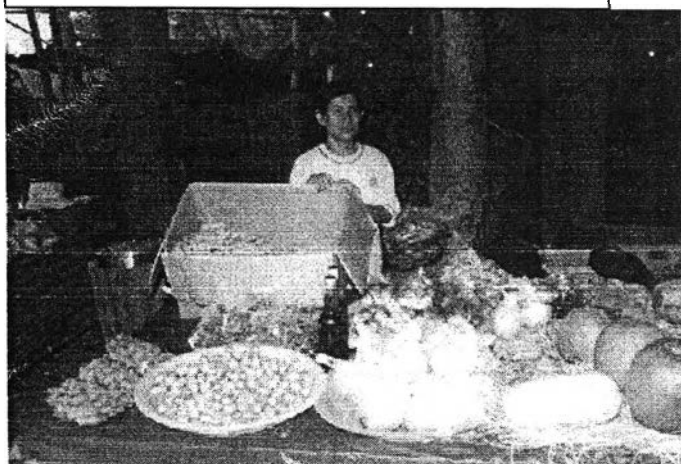
ทีมงานช่วยถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน

ภาพสบู่สมุนไพร และน้ำมันแก้
แมลงกัดต่อยผสมสมุนไพร

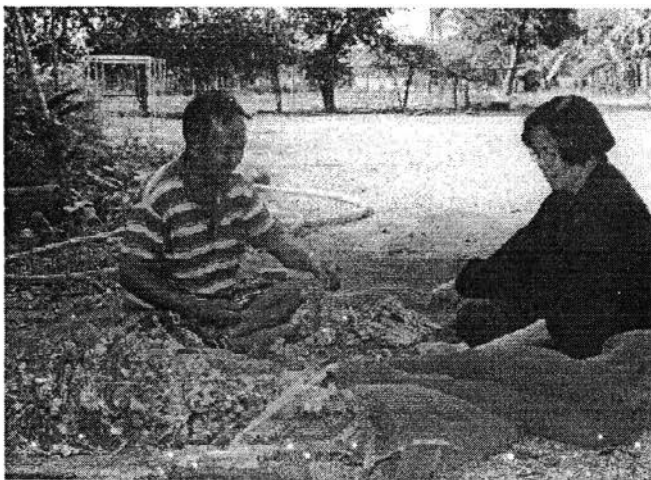

แผงค้า สินค้าเกษตรที่ชาวบ้านปลูก และแปรรูป
มาจำหน่ายหน้าสวนวนเกษตรของครูวิบูลย์

ภาพสินค้าเกษตรที่ชาวบ้านปลูก
แล้วนำมาขายที่แผงค้า
หน้าสวนวนเกษตร

ครูเสวก มาลาพงษ์

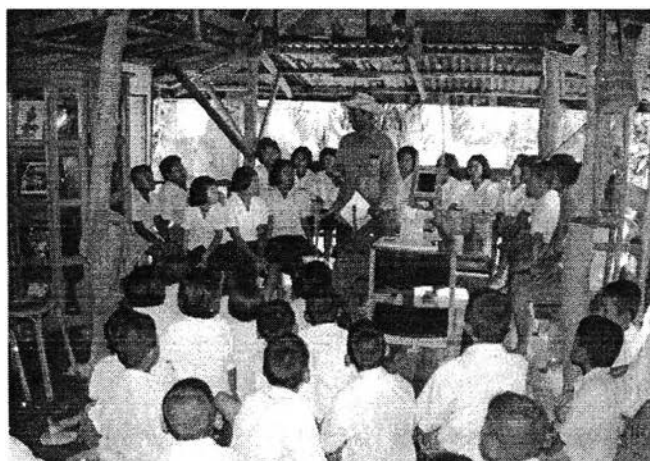

ครูเสวก และ ภรรยา กำลังเตรียมผักชี
ที่ปลอกเพื่อส่งขาย

เล้าไก่กลางบ่อปลา ที่เลี้ยงปลาคู
ปลานิลและปลาตะเพียน

นักเรียนมาขอรับการถ่ายทอด
ความรู้จากครูเสวก

ครูเสวก บรรยายความรู้
เรื่องเกษตรผสมผสานแก่นักเรียน

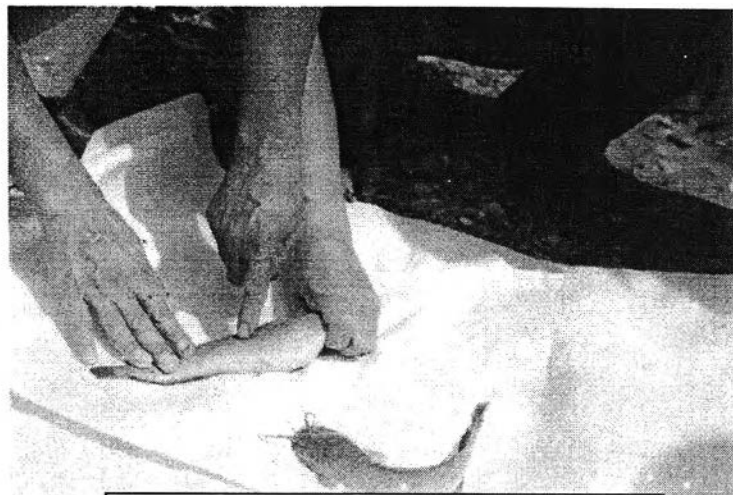

ครูเสวก สาธิตวิธีการทำปุ๋ย
หมักแก่ชาวบ้าน

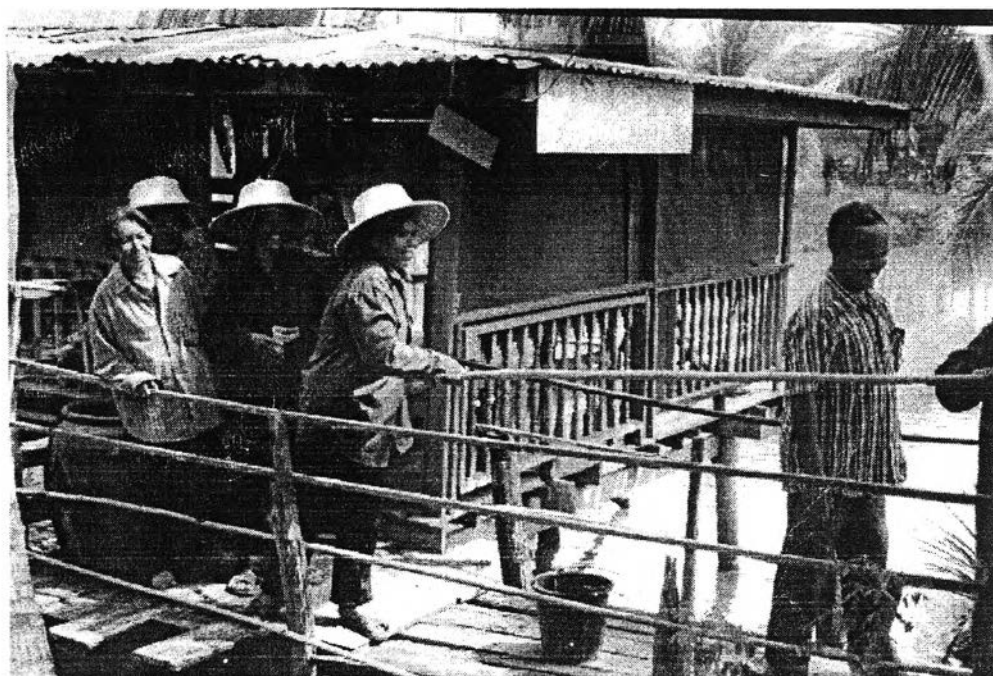

ถังปุ๋ยหมักชีวภาพ

ครูเสวกชี้ให้เห็นจุดเป็นโรคของปลากดุก

ครูเสวกกับชาวบ้านที่ศาลาถ่ายทอดความรู้

คนงานกำลังเก็บผักชีในแปลงเกษตรของครูเสวก

ครูเสวกและนายสุรวุฒิ(น้องชาย : ผู้ช่วยครูภูมิปัญญาไทย)
หน้าทางเข้าแปลงเกษตร

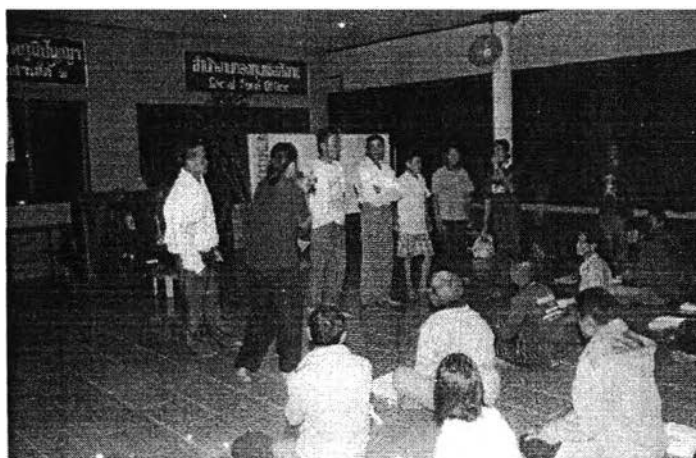
ครูคำเตื่อง ภาษี

ครูคำเตื่องกำลังอธิบาย
การเพาะพันธุ์กล้าไม้
ในแปลงเกษตรของครู

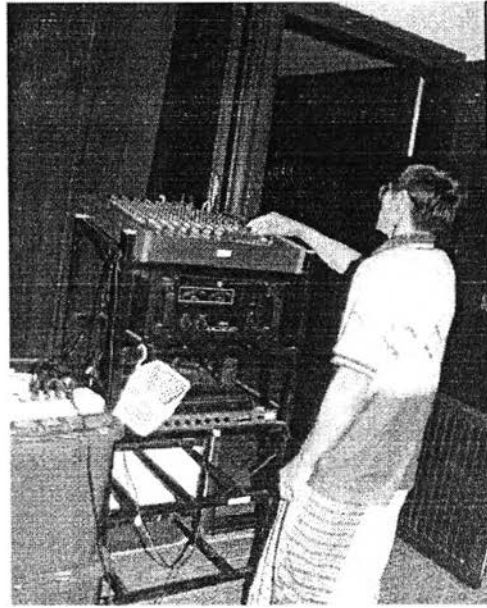
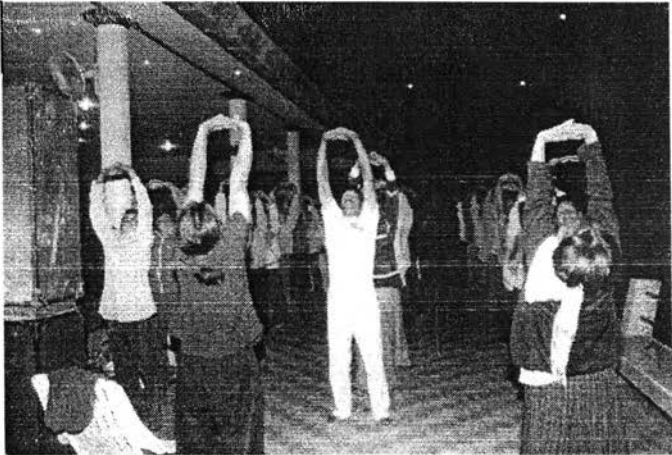

ภาพกิจกรรมการอบรม

ภาพกิจกรรมการอบรม

ออกกำลังกายตอนเช้ามีด

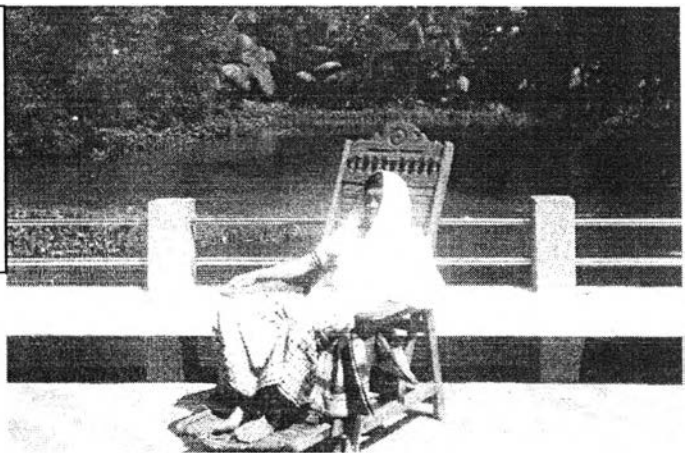

ตรูค่าเต็องกำลังปรับ
ระดับเสียงให้เหมาะสม

ผู้รับการถ่ายทอดกำลัง
สรุปความรู้ที่ได้รับจาก
การไปดูงานเกษตรของ
เครือข่ายปราชญ์

ครูคำเคื่องเฝ้าดูการจัดอบรม
ของทีมงานริมศาลากลางน้ำ
หลังกลับจากโรงพยาบาล
ผ่าตัดไส้เลื่อน 1 วัน

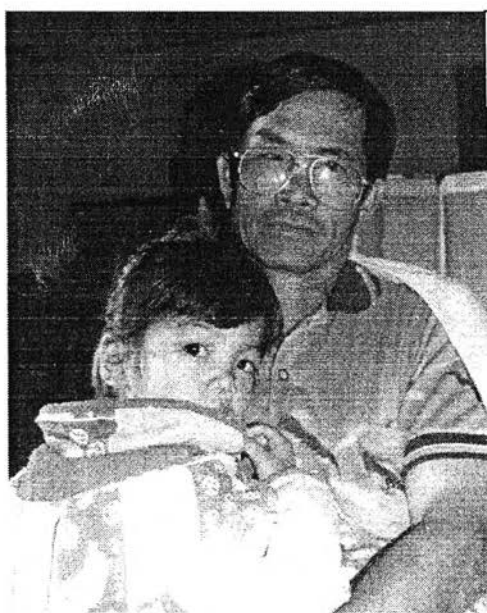

ทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ
ก่อนเปิดการอบรม

ทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ
ก่อนเปิดการอบรม

ผู้รับการถ่ายทอดถ่ายรูป
ร่วมกันก่อนเดินทางกลับ

ครูคำเตื่องกับหลานสาวคนโปรด

ครูบาสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ

ครูบาสุทธินันท์ขณะถ่ายทอด
ความรู้ผ่านโปรเจคเตอร์

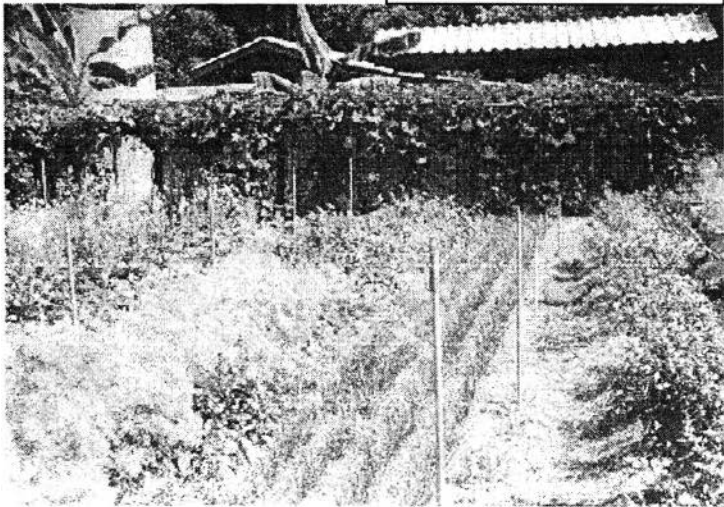
ผู้เข้ารับการถ่ายทอด
ในห้องอบรม

ผู้เข้ารับการถ่ายทอด ฃ
ลานอบรม(ลานไผ่) กลางแจ้ง

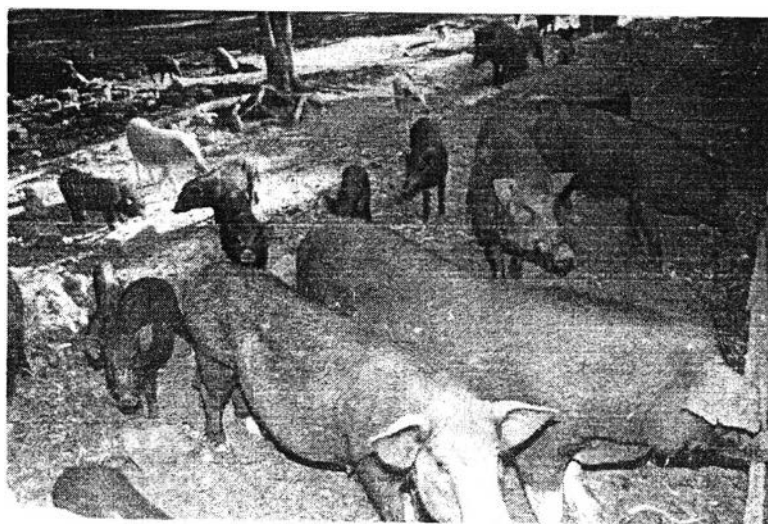
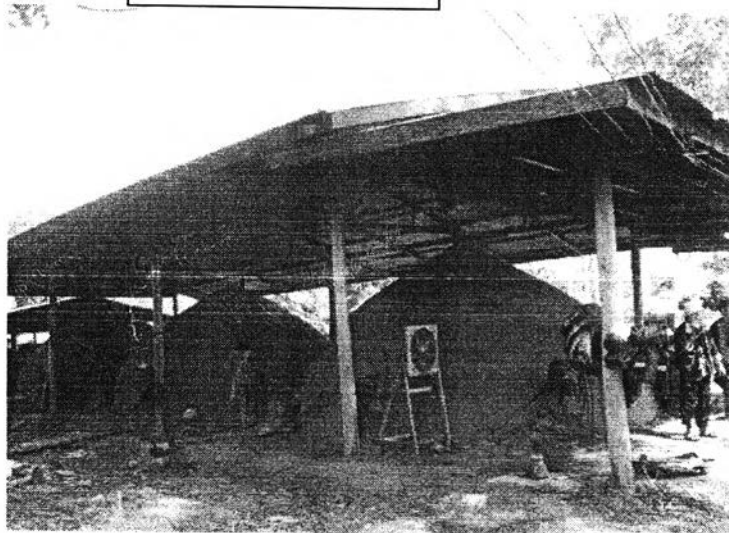

แปลงเกษตรประณีต 1 ไร่

เตาเผาถ่านขนาดใหญ่

หมูป่าพันธุ์ผสมหมูพื้นเมือง

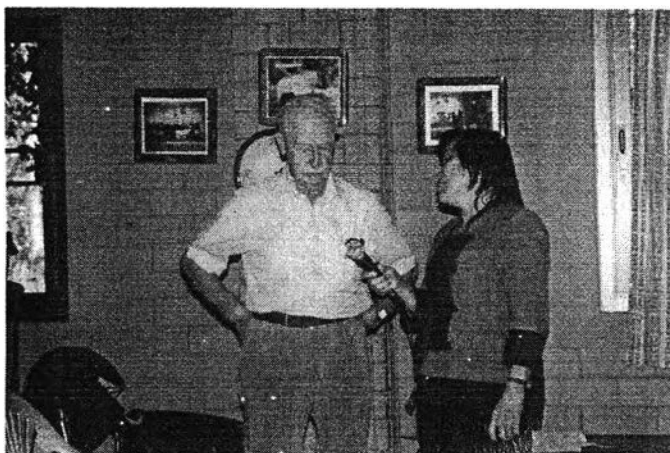

ป่ายูคาลิปตัส

ถึงนำหมักปุ๋ยชีวภาพ
ของครูไพรัชที่เป็น
เครือข่ายในการ
ถ่ายทอดความรู้

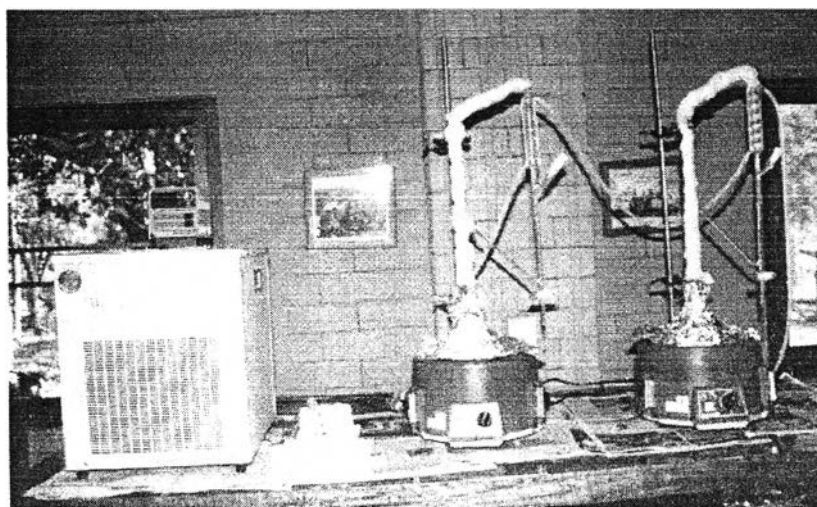
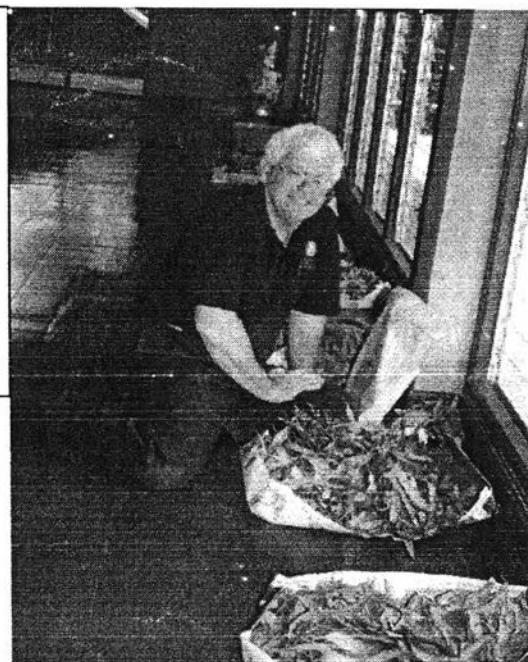

ครูบาสุทธินันท์ กับ
นักวิชาการ
การเกษตร

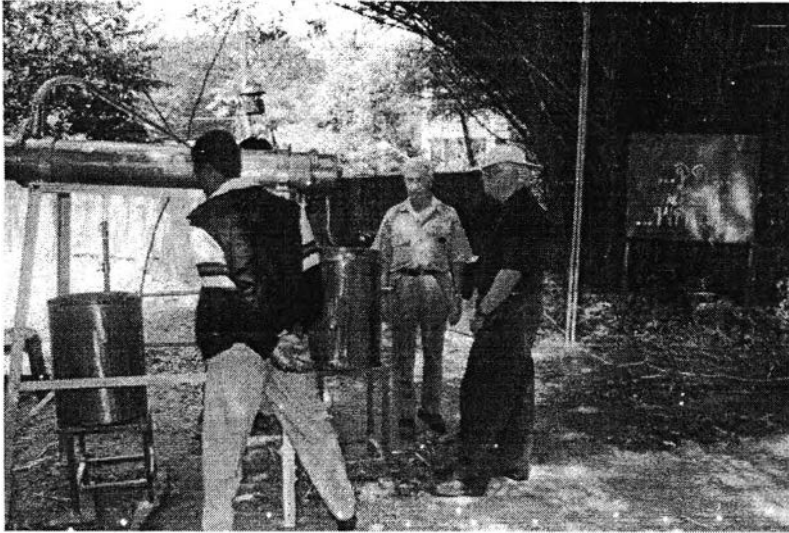

การให้ความรู้เรื่องการกลั่น
น้ำมันหอมระเหยแก่ชาวบ้าน
โดยมีลำแปด

กำลังคัดเลือกในยูคาลิปตัส
เพื่อทดลองกลั่นน้ำมัน
บนอาคารที่พักสำหรับ
ผู้รับการถ่ายทอด
ซึ่งอาคารนี้สร้างด้วย
ไม้ยูคาลิปตัส

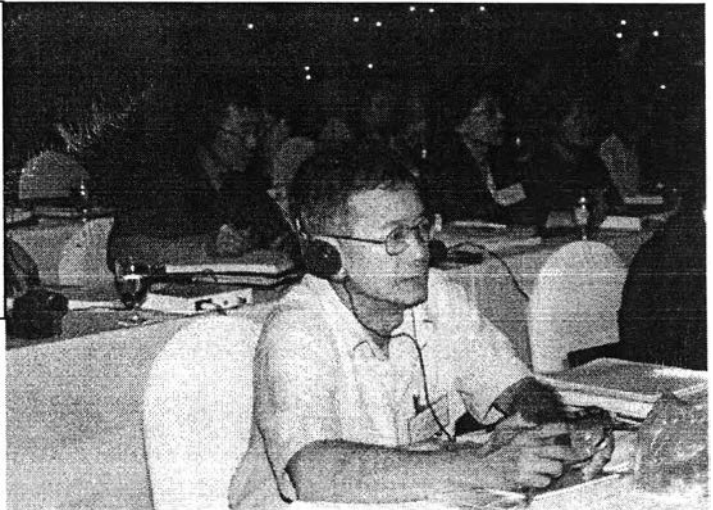

เครื่องกลั่นน้ำมันหอมระเหย
ที่นำมาทดสอบหาปริมาณ
น้ำมันยูคาลิปตัส ที่มีสาย
พันธ์แตกต่างกัน

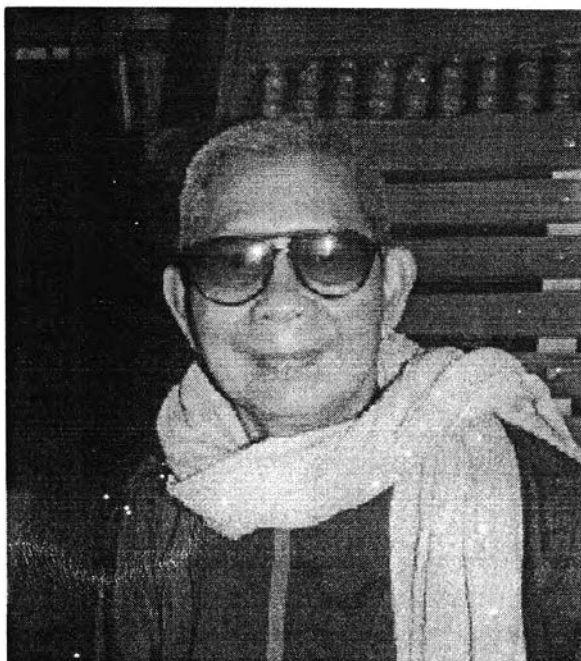
ทดลองกลั่นน้ำมัน ด้วย
เครื่องกลั่นขนาดใหญ่
ที่ได้รับการสนับสนุน
จากออสเตรเลีย

การประชุมสัมมนาเรื่องการบูรณา
การภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบ
การศึกษา ที่จังหวัดเชียงราย โดย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
และ SEAMEO-SPAFA

ครูบาสุทธินันท์ นำเสนอใน
ฐานะตัวแทนภูมิปัญญาไทย
ร่วมกับผู้แทนจากต่างประเทศ

ครูเคียง คงแก้ว

ครูเคียง หน้าทางเข้าสวนคงแก้ว

ครูเคียง อธิบาย
วิธีการทำเกษตรยั่งยืน

ภาพประกอบคำบรรยาย
ที่นำหลักกรรมทาง
พระพุทธศาสนามาใช้ใน
สังคมวนเกษตร

เทคนิคการเร่งให้ต้นหิ้ออกดอก
ด้วยการใช้สายไฟรัดลำต้น

ครูเคียง กับต้นหิ้อในสวนคงแก้ว
ภายใต้บรรยากาศที่ร่มรื่น

ไก่ป่าที่ยังหากินในสวนคองแก้ว

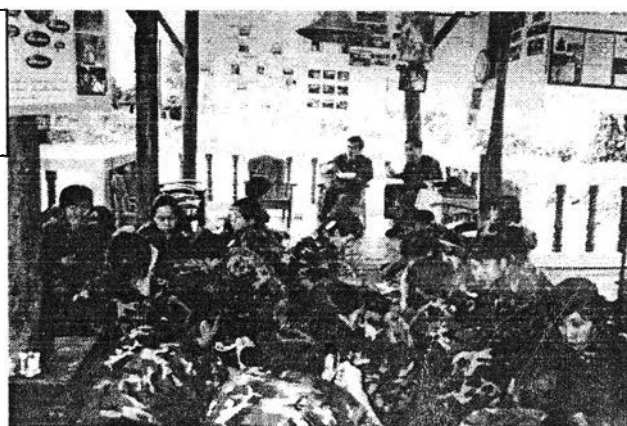
ครูเคียง คนงานและแม่ปุ่น (ภรรยาครูเคียงเสื้อแขนยาว)
กำลังทำถาดคินเพื่อใส่พันธุ์กล้าไม้

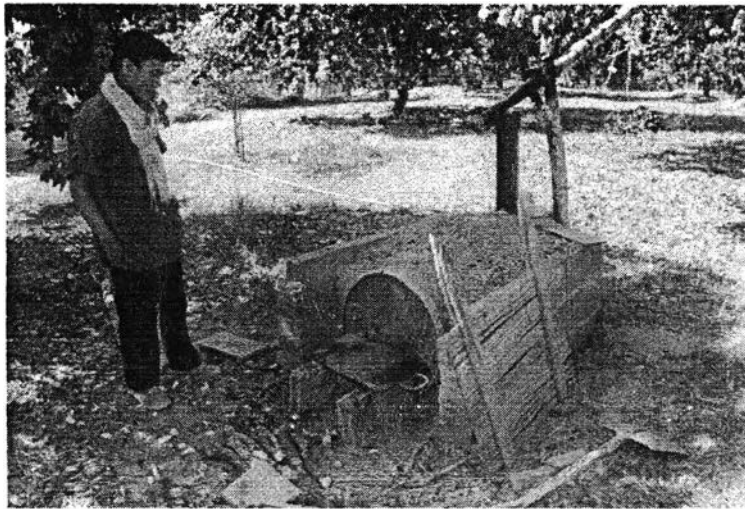
ครูชูศักดิ์ หาดพรม

ศาลาอบรมกลางบ่อน้ำ
ซึ่งเลี้ยงปลาหลากหลายชนิด

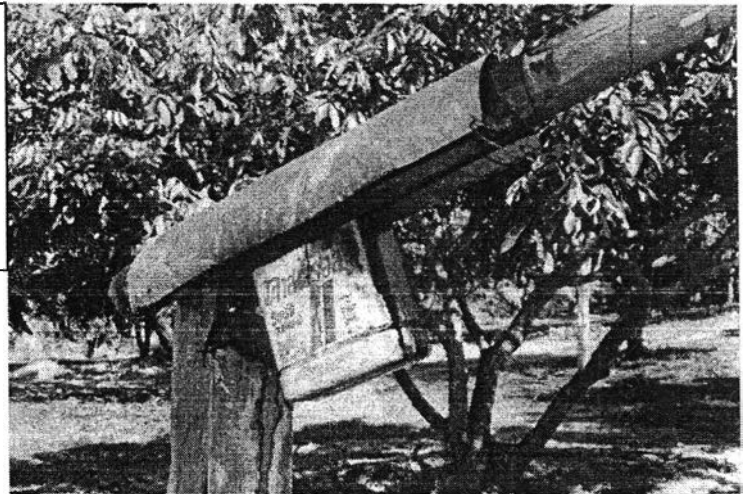
ผู้รับการถ่ายทอด มีทั้งทหารและ
ประชาชนพลเรือนทั่วไป

ครูชูศักดิ์ กับเตาเผาถ่าน
ที่พัฒนาขึ้นเองโดยเน้น
ค่าใช้จ่ายต่ำสุด

การเก็บกักน้ำวันถ่าน
จากการเผาถ่าน
เพื่อนำไปใช้ในการไล่
แมลงศัตรูพืช

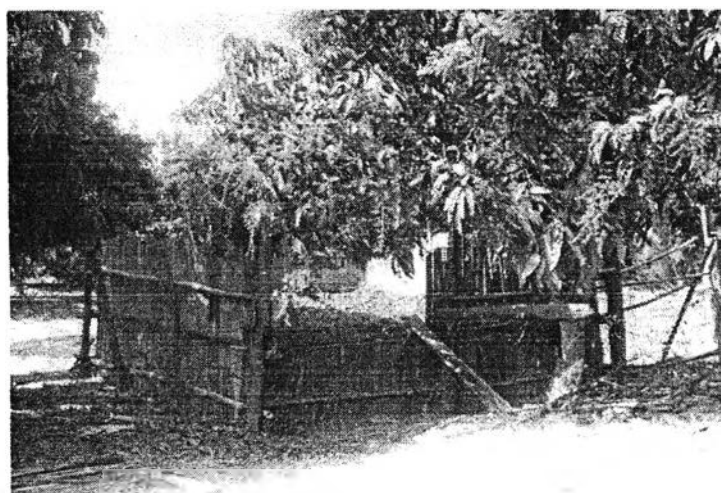
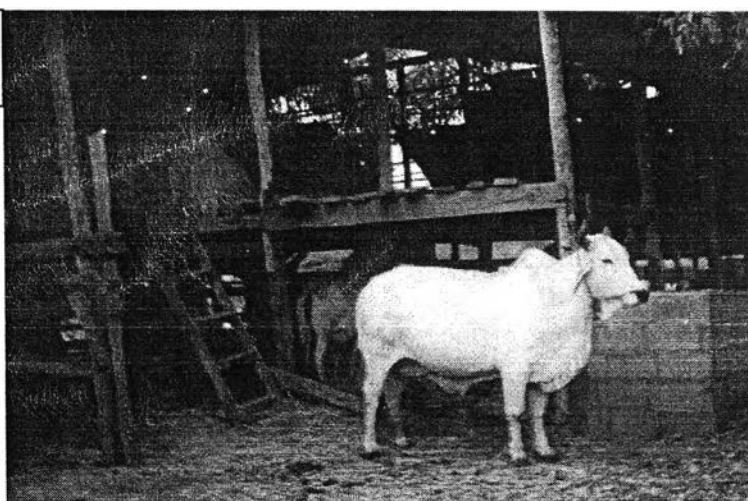

ถ่านคุณภาพดี
ที่ครูชูศักดิ์พึงพอใจ

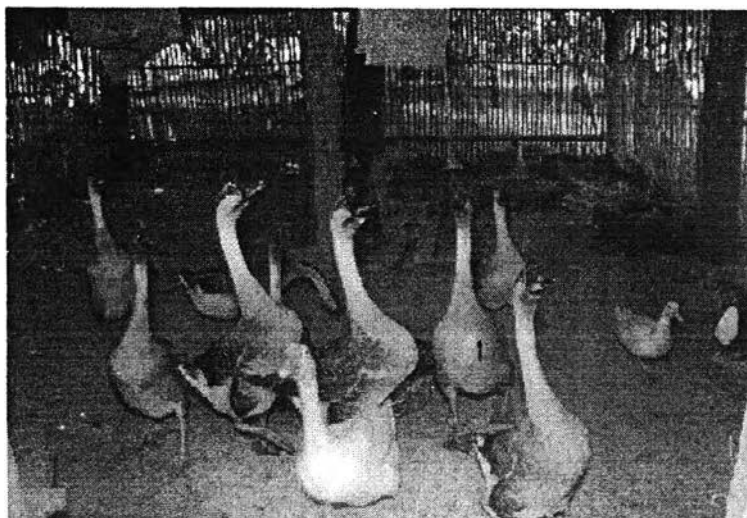

เทคนิคการใส่ปุ๋ยที่ทรงพุ่ม
(บริเวณที่พุ่มไม้ครอบคลุมถึง)
ไม่ใช่ใส่ที่โคนต้นไม้

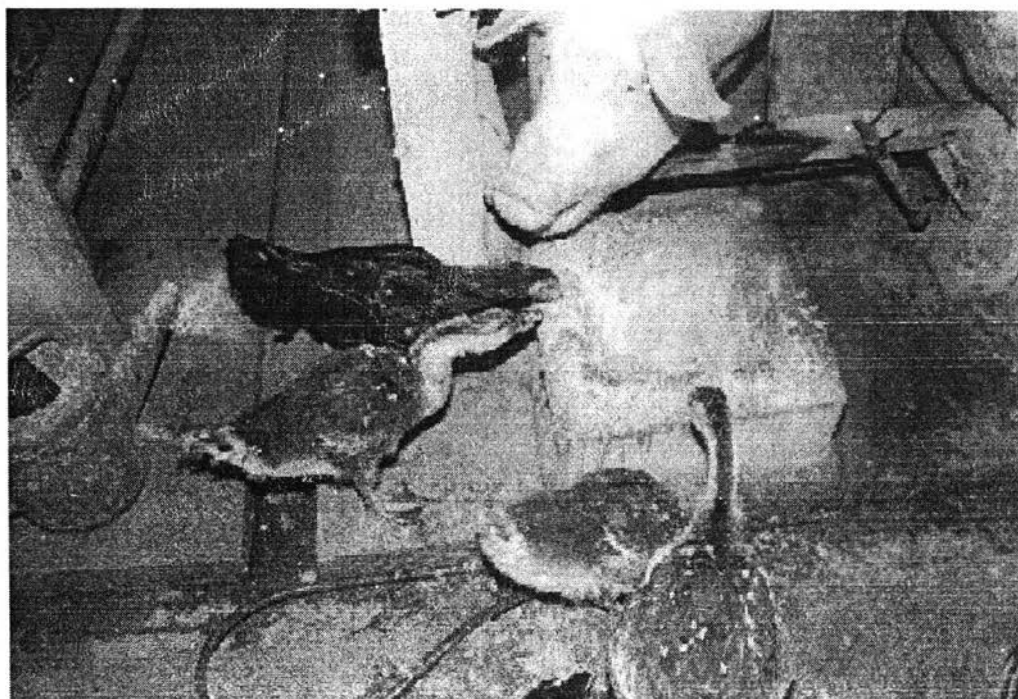
เลี้ยงวัวพันธุ์เนื้อ

ทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์

เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภค
เนื้อ ไข่ และ
เพาะพันธุ์ไว้ขาย

เลี้ยงสัตว์ไว้หลายชนิดไว้บริโภคและสนองความต้องการของตลาด
ช่วยให้ประหยัดในเรื่องอาหารสัตว์
สัตว์เล็กกินอาหารเหลือ หก ตกหล่น จากสัตว์ใหญ่

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพงศ์ธร โปธิ์พูลศักดิ์ เกิดวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2500 ที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สำเร็จการศึกษาวិทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2522 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2528 เข้าศึกษาต่อในระดับครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา 7 (ว) กองแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ